

Катерина В. Сіренко

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7148-0599>

СТАТИСТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ТРЕНДІВ

У статті розглянуто теоретико-методологічні та прикладні аспекти оцінювання розвитку суб'єктів господарювання в Україні за їх розмірними групами за останні десять років. Досліджено теоретико-методологічні засади державної статистики, зокрема в частині класифікації та ідентифікації суб'єктів господарювання відповідно до Господарського кодексу України та методологічних положень органів державної статистики. Запропоновано комплексний підхід до аналізу ефективності їхнього функціонування через оцінювання обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) у середньому на одне підприємство та продуктивності праці в розрахунку на одного зайнятого працівника. Застосовано розширений методичний підхід для аналізу структурно-динамічних зрушень у секторі вітчизняного підприємництва. Проаналізовано динаміку кількості діючих суб'єктів господарювання та кількості зайнятих у них працівників протягом 2015–2024 років.

За результатами аналізу встановлено, що загальна кількість діючих суб'єктів господарювання в Україні скоротилася на 24 910 одиниць (із 1 974 318 у 2015 році до 1 949 408 у 2024 році), а кількість зайнятих осіб після шокового 2022 року стабілізувалася на рівні близько 7,4 мільйона осіб. Водночас обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) на одне велике підприємство зріс більш ніж удвічі, перевищивши 10,4 мільйона гривень у 2024 році, тоді як для мікропідприємств цей показник після падіння до 421,2 тисячі гривень у 2022 році відновився лише до 505,5 тисячі гривень у 2024 році. Продуктивність праці на великих підприємствах зросла в 3,6 раза (досягнувши понад 4300 тисяч гривень на одну особу), тоді як для мікропідприємств вона залишалася в стані уповільненого відновлення, досягнувши лише 310 тисяч гривень на одну особу.

Проведено аналіз структурних змін у бізнес-секторі України за 2015–2024 роки та проаналізовано зміну часток розмірних груп підприємств. Дослідження показало, що протягом цього періоду мікропідприємства та великі підприємства дещо покращили свої структурні позиції (на +0,19 в.п. та +0,01 в.п. відповідно), причому мікропідприємства абсолютно домінували у структурі з часткою 96,98% у 2024 році. Водночас структурна частка малих (-0,14 в.п.) та середніх (-0,06 в.п.) підприємств зменшилася. Проте, попри кількісне домінування, мікропідприємства демонструють уповільнені темпи відновлення, що потребує відповідної державної політики підтримки, зокрема в частині доступу до фінансування та стимулювання зайнятості. Результати дослідження довели потребу в багатовимірних статистичних підходах до оцінювання розвитку бізнесу та можуть бути використані під час

впровадження державних програм економічного відновлення і підтримки підприємств.

Ключові слова: суб'єкти господарювання, великі підприємства, середні підприємства, малі підприємства, мікропідприємства, обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), продуктивність праці, структурні зміни